

การศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน
และแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

A STUDY OF BEHAVIORS AND FACTORS TO SUPPORT READING BEHAVIORS
AND GUILD FOR SUPPORT ON READING THROUGH GRADE 6 STUDENTS
OF NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 7

จักรพันธ์ หลงสุข

JAKKAPHUN LONGSUK

สิรินาถ จงกลกลาง

SIRINAT JONGKONKLANG

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERCITY

นครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ และผลการเรียน 3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน และ 4) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการอ่าน เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ศึกษาพฤติกรรมการอ่าน และปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 364 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแปรปรวน (One Way ANOVA) และ แนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$, $S.D.=0.68$) พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน จำแนกตามเพศ และผลการเรียน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ด้านครอบครัว โรงเรียน และเพื่อน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางในการส่งเสริมคือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน

อย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดให้มีการแข่งขันเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่าน ต้องจัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน สะดวกต่อการใช้บริการ น่าสนใจ มีคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไว้อำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูล และจัดหาหนังสือใหม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ : การอ่าน, พฤติกรรมการอ่าน, ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study; 1) students' reading habits, 2) the comparison of reading behavior of students by gender and grade level, 3) factors that promote student reading behavior, and 4) the guideline of reading promotion of Grade 6 students under the jurisdiction of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 7. This research was divided into 2 phases. Step 1: analysis the guide for reading support activity of students. The samples were 364 Grade 6 students The instruments used in the study were 5-point scale questionnaires, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and (One-Way ANOVA), and Step 2. Guidelines for promoting student readings: The informants are 8 qualified persons by a specific selection. Data analysis uses content analysis.

The results found that the reading behavior of the students was at a moderate level ($\bar{X}=2.95$, $S.D.=0.68$). Reading behavior of students by gender and grades there were no statistically significant differences .05 Factors that promoted the reading behavior of the three students were family, school and friends. The overall is moderate and ways to promote student reading behavior. The school should organize activities that promote reading to students continuously and compete to encourage students to read. The school must provide libraries with an atmosphere conducive to reading; easily use service, computer/high speed Internet access, and supplying new books and resources.

Keywords : Reading, Reading behaviors, Factors to support reading behaviors

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะในการรับสาร ที่ใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ความคิด เพื่อเก็บมาเป็นประสบการณ์ ในการดำเนินชีวิตถือได้ว่าเป็นการพัฒนาสมองและสติปัญญา โดยเฉพาะบุคคลที่ดำรงตนอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ อันประกอบไปด้วย นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ทุกวงการอาชีพต่างก็ต้องบริโภคข้อมูล ข่าวสาร เรื่องราวต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ ความคิด แนวปฏิบัติที่ได้จากการอ่านนั้นมาประกอบการตัดสินใจ นำมาวางแผน ปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง สังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า (สุประวีณ์ น่วนเศรษฐี, 2549, น. 191) ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ทุกแขนง วิชา ทั้งยังเป็นวิธีการรับสารที่ใช้มากในชีวิตประจำวัน การฝึกทักษะกระบวนการอ่านให้มีประสิทธิภาพ จึงเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ให้สัมฤทธิ์ผลและบรรลุตามความมุ่งหมาย สามารถใช้ วิจารณ์ญาณในการไตร่ตรอง วิเคราะห์และวิจารณ์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ประกอบด้วย

การส่งสาร การรับสาร กระบวนการอ่านจึงถือว่าเป็นการส่งสารและรับสารอย่างมีระบบ โดยมีความคิดเป็นแกนกลาง และมีเป้าหมายในการอ่าน เมื่อการอ่านจบสิ้นลงจะทำให้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องที่อ่าน เข้าใจความหมายของเรื่อง ก่อให้เกิดความคิด พิจารณา และเกิดการเลือกใช้ข้อมูล (สาลี รักสุทธี, 2553, น. 1) ในขณะที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่านอย่างจริงจัง และเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 มีมติให้คณะรัฐบาลจัดการส่งเสริมการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้ปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านของประเทศ รวมทั้งให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากการอ่านหนังสือทำให้ผู้อ่านมีความรอบรู้ เป็นการเพิ่มพูนศักยภาพในการดำเนินชีวิต และการทำงานสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต จึงนับเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศโดยตรง และภายในปี พ.ศ. 2558 ยังเป็นปีแห่งประชาคมอาเซียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการต้องพัฒนาสมรรถนะการอ่านของนักเรียนระดับต่าง ๆ ให้มีรากฐานด้านการอ่านที่แข็งแรง ให้การอ่านเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558, น. 16)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์ และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ดังนั้น หลักการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม ส่วนกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 21-25) ซึ่งการอ่านเป็นทักษะที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ดังนั้น หากผู้เรียนมีทักษะการอ่านแล้วย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ได้

พฤติกรรมการอ่านเป็นลักษณะหรือการแสดงออกถึงความชอบในอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของบุคคลที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาวางานอ่านหนังสือ การใช้บริการห้องสมุด การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน การใช้หนังสือเพื่อความบันเทิง หรือตามความสนใจของผู้อ่าน (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์, 2550, น. 10) พฤติกรรมการอ่านมีคุณค่าและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อมนุษย์ เพราะการอ่านช่วยให้เกิดความสุข สนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง มีความคิดที่ลึกซึ้ง มีทักษะกระบวนการคิด มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ สิ่งที่กำลังกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังให้กับเด็ก เพราะการอ่านจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่ต้องการดังกล่าว เมื่อเด็กมีพฤติกรรมการอ่านแล้วก็จะติดตัวไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ จนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน การอ่านจะทำให้เด็กมีความพึงพอใจที่จะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คือ การอ่านหนังสือ จนทำให้เขามีความสุขสนุกสนาน ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินในการอ่าน สิ่งที่กำลังกล่าวนั้นมีค่ามหาศาล คือ เด็กได้พัฒนาทางภาษา เรียนรู้การใช้ภาษา เกิดทักษะในการอ่านหนังสือ มีความรู้และประสบการณ์จากการอ่านสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ มีความสามารถในการค้นคว้า

หาข้อมูล ทำให้เด็กได้พัฒนาอารมณ์และจิตใจ พร้อมทั้งได้รับการพัฒนาด้านสติปัญญา (ดารารัตน์ อุทัยพยัคฆ์, 2555) ดังนั้นการที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมรักการอ่านนั้น ผู้ใหญ่ที่เป็นพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง หรือชุมชนจะต้องช่วยกันส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กมีพฤติกรรมดังที่กล่าว ซึ่งเป็นพฤติกรรมสำคัญและเป็นพื้นฐานของนิสัยรักการอ่าน

ปัจจุบันเด็กไทยชอบเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากกว่าการอ่านหนังสือ คนไทยไม่รักการอ่าน ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน และส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ องค์การ ของรัฐและเอกชนต่างพยายามช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขมากกว่า 10 ปี แต่ทุกอย่างก็ยังไม่ดีขึ้น ยิ่งเมื่อไปเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ที่เป็นคู่แข่งในการทำมาหากินอยู่ในทุกวันนี้ และประเทศที่คาดว่าจะอาจจะเป็นคู่แข่งในอนาคต สิ่งที่เราเรียกว่าความสำเร็จก็ดูเหมือนจะอยู่ห่างไกลยิ่งนัก ดังนั้นสิ่งที่ต้องทำก่อนจะเดินหน้าห่มเทเพื่อการแก้ปัญหาต่อไปคือ การทบทวนปัญหาและสถานการณ์ของปัญหาใหม่โดยละเอียด ทบทวนยุทธศาสตร์และวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันว่าสอดคล้องกับปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และสามารถแก้ปัญหาได้จริงหรือไม่ (อุดม เพชรสังหาร, 2555) และสอดคล้องกับผลการสำรวจของ ประเสริฐ บุญเรือง (2555) เมื่อปี 2553 พบว่า อัตราการอ่านหนังสือของคนไทยอยู่ที่เฉลี่ยปีละ 8 บรรทัด ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน เช่น มาเลเซีย เวียดนาม มีอัตราการอ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 5 เล่ม ส่วนประเทศในแถบยุโรป อ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 16 เล่ม คาดว่าการที่คนไทยอ่านหนังสือน้อยมากจากการมีสื่ออื่นให้ศึกษาเพิ่มขึ้น ทั้งอินเทอร์เน็ต และช่องทางอื่น ๆ อย่างไรก็ดี จะเร่งผลักดันและส่งเสริมให้คนไทยอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น ด้วยโครงการบ้านหนังสือ กระจายหนังสือดีให้ประชาชนได้อ่าน

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2558 พบว่า คะแนนวิชาภาษาไทยระดับเขตพื้นที่ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.59 ระดับสังกัด มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.39 และระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 49.33 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบจำแนกตามสาระการเรียนรู้ด้านการอ่าน ระดับเขตพื้นที่ มีคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละ 60.16 ระดับสังกัด มีคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละ 59.55 และระดับประเทศ มีคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละ 60.82 จากสภาพปัญหาความไม่สำเร็จในการจัดการศึกษาดังกล่าว อาจเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7, 2559, น. 32) ดังนั้นการพัฒนาการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีและบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่นั้น ต้องอาศัยปัจจัยส่งเสริมหลายด้าน ปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านของนักเรียนมีหลายปัจจัย เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะอย่างหนึ่ง ซึ่งหากได้รับการฝึกฝน หรือกระทำซ้ำ ๆ เป็นประจำก็จะสามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นพฤติกรรมรักการอ่าน หรือนิสัยรักการอ่านได้ เด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมทางด้านการอ่านมาแล้วเป็นอย่างดีย่อมสามารถพัฒนานิสัยรักการอ่านได้เร็วกว่าเด็กที่ขาดการเตรียมความพร้อมด้านการอ่าน อย่างไรก็ตามพัฒนาการทางด้านการอ่าน ในการอ่านของเด็กยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลายประการ เช่น วุฒิภาวะด้านสมอง การรับภาพ การออกเสียง วุฒิภาวะทางด้านความสามารถในการปรับตัว ประสบการณ์ทางสังคม สภาพร่างกาย เป็นต้น หากต้องการที่จะส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก สถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญ คือ ครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งทั้งสองสถาบันนี้จะต้องเป็นตัวแบบและต้องร่วมมือกันในการที่จะส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน (ดวงพร พวงเพชร, 2541, น.13)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จะให้เขตพื้นที่นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตาม เพศ และผลการเรียน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน จำแนกตาม เพศ และผลการเรียน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมการอ่าน และปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 228 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 4,104 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7, 2559, น. 17-27)

1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ปีการศึกษา 2559 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณสูตรของ Taro Yamane (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558, น. 117) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน พัฒนขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 พฤติกรรมการอ่านแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด หาค่าคุณภาพของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 และหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไข

ฉบับที่ 2 ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด หาค่าคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่น แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ ค่าความเชื่อมั่นด้านครอบครัว เท่ากับ 0.94 ค่าความเชื่อมั่นด้านโรงเรียน เท่ากับ 0.87 และ ค่าความเชื่อมั่นด้านเพื่อน เท่ากับ 0.94

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ และผลการเรียน และ ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน และปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 364 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความถูกต้อง โดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 โดยการแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ซึ่งแปลค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ทดสอบค่าที (t-test)

4.4 วิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ One Way ANOVA

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ได้แก่

1.1 ศึกษานิเทศก์ 2 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการหรือชำนาญการพิเศษ และรับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 7

1.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับเชี่ยวชาญ หรือชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ด้านการบริหารอย่างน้อย 10 ปี

1.3 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย 2 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 10 ปี และเคยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการอ่านในระดับเขต หรือระดับประเทศ

1.4 อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา 2 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นอาจารย์ผู้สอน หลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน โดยกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ วิเคราะห์จากผลการเก็บข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 โดยเลือกจากข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อย หรือต่ำกว่า 2.49 ในแต่ละด้านของพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์แบบ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอเป็นความเรียง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ตามประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ ประเภทหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่อ่าน จุดประสงค์ในการอ่านหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ของนักเรียน แหล่งที่มาของหนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่นักเรียนอ่าน การใช้สื่อ อินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่าน จุดประสงค์ในการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่าน ระยะเวลาในการเข้าไปใช้ห้องสมุดของนักเรียน และระยะเวลาที่นักเรียนใช้ในการอ่านหนังสือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$, $S.D.=0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มากที่สุด คือ ค้นคว้าข้อมูลใน Google เมื่ออยากรู้เรื่องใหม่ ๆ ($\bar{X}=3.81$, $S.D.=1.16$) รองลงมาคือ อ่านบทความหรือข่าวสารต่าง ๆ ใน Facebook ($\bar{X}=3.78$, $S.D.=1.25$) และข้อที่น้อยที่สุด คือ อ่านหนังสือวันละ 3 ชั่วโมงขึ้นไป ($\bar{X}=2.30$, $S.D.=1.26$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามเพศ และผลการเรียน โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน และผลการเรียน มีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงดังตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม

รายการประเมิน	ชาย		หญิง		t	p
	(N = 159)		(N = 159)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน	2.87	0.68	3.00	0.67	-1.93	0.05

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามผลการเรียน โดยภาพรวม

รายการประเมิน	ผลการเรียน					
	ต่ำ		ปานกลาง		สูง	
	(N=25)		(N=186)		(N=153)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
พฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน	2.88	0.65	2.92	0.77	2.99	0.54
รวม	2.88	0.65	2.92	0.77	2.99	0.54

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 จำแนกตามผลการเรียน โดยภาพรวม นักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนในระดับสูง พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเฉลี่ย 2.99 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 นักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนในระดับปานกลาง พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเฉลี่ย 2.92 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 และนักเรียนกลุ่มที่มีผลการเรียนในระดับต่ำ พฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเฉลี่ย 2.88 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 จำแนกโดยภาพรวม

รายการประเมิน	แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
พฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.23	0.51	0.60
	ภายในกลุ่ม	361	166.12	0.46		
	รวม	363	166.59			

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวม มีพฤติกรรมกรรมการอ่านไม่แตกต่างกันที่ระดับอย่างนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนจำแนกตามรายด้าน

ที่	ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	ปัจจัยด้านครอบครัว	2.61	0.89	ปานกลาง
2	ปัจจัยด้านโรงเรียน	3.55	0.79	มาก
3	ปัจจัยด้านเพื่อน	2.72	0.88	ปานกลาง
	รวม	2.96	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.96$, $S.D.=0.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านโรงเรียน ($\bar{X}=3.55$, $S.D.=0.79$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเพื่อน ($\bar{X}=2.72$, $S.D.=0.88$) และปัจจัยด้านครอบครัว ($\bar{X}=2.61$, $S.D.=0.89$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยด้านครอบครัว จำแนกตามรายข้อ

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	บ้านของฉันมีมุมหนังสือ	2.52	1.25	ปานกลาง
2	ผู้ปกครองพูดคุยกับฉันเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือที่อ่าน	3.00	1.16	ปานกลาง
3	ผู้ปกครองของฉันเล่านิทานให้ฟังเป็นประจำ	2.37	1.28	น้อย
4	ผู้ปกครองของฉันแนะนำหนังสือดี ๆ ให้ฉันอ่านเป็นประจำ	3.12	1.27	ปานกลาง
5	ผู้ปกครองของฉันซื้อหนังสืออยู่เป็นประจำ	2.55	1.24	ปานกลาง
6	ผู้ปกครองของฉันอ่านหนังสือเป็นประจำ	2.80	1.25	ปานกลาง
7	ผู้ปกครองพาฉันไปที่ร้านหนังสือเป็นประจำ	2.34	1.15	น้อย
8	ผู้ปกครองของฉันซื้อหนังสือให้เป็นของขวัญในโอกาสสำคัญ	2.48	1.27	น้อย
9	ฉันกับผู้ปกครองอ่านหนังสือด้วยกันเป็นประจำ	2.41	1.17	น้อย
10	เมื่ออ่านหนังสือเสร็จผู้ปกครองของฉันจะตั้งคำถามหรือสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	2.79	1.19	ปานกลาง
11	ผู้ปกครองของฉันพาฉันไปดูงานนิทรรศการเกี่ยวกับการอ่านหนังสืออยู่เป็นประจำ	2.39	1.16	น้อย
รวม		2.61	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัว โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.61$, $S.D.=0.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มากที่สุด คือ ผู้ปกครองของฉันแนะนำหนังสือดี ๆ ให้ฉันอ่านเป็นประจำ ($\bar{X}=3.12$, $S.D.=1.27$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองพูดคุยกับฉันเกี่ยวกับเรื่องราวในหนังสือที่อ่าน ($\bar{X}=3.00$, $S.D.=1.16$) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองพาฉันไปที่ร้านหนังสือเป็นประจำ ($\bar{X}=2.34$, $S.D.=1.15$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยด้านโรงเรียน จำแนกตามรายข้อ

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน	3.62	1.11	มาก
2	ครูแนะนำหนังสือให้ฉันอ่านเพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ	3.60	1.12	มาก
3	ครูแนะนำให้ฉันและเพื่อน ๆ อ่านข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสาร	3.27	1.08	ปานกลาง
4	ห้องสมุดที่โรงเรียนของฉันมีบรรยากาศดี เอื้อต่อการอ่าน	3.61	1.18	มาก
5	ห้องสมุดมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่น่าสนใจ	3.57	1.16	มาก
6	ห้องสมุดมีหนังสือหลากหลาย และทันสมัย	3.73	1.10	มาก
7	ห้องสมุดมีหนังสือที่ตรงกับความต้องการของฉัน	3.44	1.23	ปานกลาง
รวม		3.55	0.79	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มากที่สุด คือ ห้องสมุดมีหนังสือหลากหลาย และทันสมัย ($\bar{X}=3.73$, S.D.=1.10) รองลงมาคือ ข้อ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการอ่าน ($\bar{X}=3.62$, S.D.=1.11) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ข้อ ครูแนะนำให้ฉันและเพื่อน ๆ อ่านข่าว บทความจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสาร ($\bar{X}=3.27$, S.D.=.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยด้านเพื่อน จำแนกตามรายข้อ

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	เพื่อนชวนฉันไปซื้อหนังสืออยู่เป็นประจำ	2.48	1.20	น้อย
2	เพื่อนชวนฉันไปเช่าหนังสือมาอ่านเป็นประจำ	2.34	1.24	น้อย
3	เพื่อนชวนฉันไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดอยู่เป็นประจำ	2.65	1.17	ปานกลาง
4	เพื่อนให้หนังสือเป็นของขวัญกับฉัน	2.30	1.21	น้อย
5	เพื่อนของฉันให้ยืมหนังสือมาอ่านเป็นประจำ	2.52	1.18	ปานกลาง
6	เพื่อนในกลุ่มใช้เวลาว่างอ่านหนังสืออยู่เป็นประจำ	2.66	1.22	ปานกลาง
7	เพื่อนแนะนำหนังสือให้ฉันอ่านเป็นประจำ	2.71	1.24	ปานกลาง
8	ฉันและเพื่อนแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่านเป็นประจำ	2.62	1.23	ปานกลาง
9	เพื่อนของฉันพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านเป็นประจำ	3.05	1.20	ปานกลาง
10	เพื่อนในกลุ่มของฉันใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล	3.90	1.13	มาก
รวม		2.72	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัจจัยด้านเพื่อน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.72$, $S.D.=0.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มากที่สุด คือ เพื่อนในกลุ่มของฉันใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูล ($\bar{X}=3.90$, $S.D.=1.13$) รองลงมาคือ เพื่อนของฉันพูดคุยเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านเป็นประจำ ($\bar{X}=3.05$, $S.D.=1.20$) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ เพื่อนให้หนังสือเป็นของขวัญกับฉัน ($\bar{X}=2.30$, $S.D.=1.21$) ตามลำดับ

4. แนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านน้อยมาก ขาดการส่งเสริมการอ่านจากสถานศึกษา/ครอบครัวอย่างต่อเนื่อง มีแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ดังนี้

4.1 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมจัดให้มีการแข่งขันเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านมากยิ่งขึ้น

4.2 แนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักซื้อหนังสืออ่านด้วยตนเอง หรือการเข้าร้านเช่าหนังสือ โดยการสร้างความตระหนักให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการที่จะได้รับสิ่งดี ๆ จากการอ่านหนังสือ

4.3 แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าห้องสมุด โดยโรงเรียนต้องจัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่าน สะดวกต่อการใช้บริการ น่าสนใจ มีคอมพิวเตอร์/อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไว้อำนวยความสะดวกในการค้นหาข้อมูล และจัดหาหนังสือใหม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งต้องจัดหนังสือให้เพียงพอและหลากหลายต่อผู้ที่สนใจ

4.4 แนวทางสำหรับครูหรือโรงเรียนในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเล่านิทานให้ลูกฟัง โรงเรียนจะต้องจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงความสำคัญของการเล่านิทานให้ลูกฟัง

4.5 แนวทางสำหรับครูหรือโรงเรียนในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองพานักเรียนไปที่ร้านหนังสือหรือซื้อหนังสือให้นักเรียนเป็นของขวัญในโอกาสสำคัญ โดยครูหรือโรงเรียนต้องสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญ ประโยชน์ของการอ่านหนังสือ และแนวทางในการเลือกซื้อหนังสือให้เหมาะสมกับวัยของบุตรหลาน

4.6 แนวทางสำหรับครูหรือโรงเรียนในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองกับนักเรียนนั้นมีกิจกรรมร่วมกัน

4.7 แนวทางการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือโครงการอื่น ๆ โดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือวารสาร โดยครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือวารสาร

4.8 แนวทางการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดหนังสือที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน โดยโรงเรียนควรสำรวจความต้องการหนังสือประเภทต่าง ๆ ของนักเรียน แล้วจัดซื้อหนังสือตามที่สำรวจ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการไปเลือกซื้อหนังสือหรือการจัดหนังสือเข้าห้องสมุด

4.9 แนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ในการเข้าร้านขายหนังสือหรือร้านเช่าหนังสือ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านร่วมกับเพื่อน ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มต้องร่วมมือและช่วยเหลือกัน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยการศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน และแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันเป็นยุคใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร นักเรียนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์สมาร์ตโฟนเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและการเรียนรู้ เห็นได้จากผลการวิจัยบางด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูง เช่น นักเรียนอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ทางอินเทอร์เน็ตมากกว่าหนังสือเรียน เช่น ค้นคว้าข้อมูลใน Google อ่านบทความหรือข่าวสารต่าง ๆ ใน Facebook ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง เป็นต้น อีกทั้งยังมีจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อความบันเทิงมากกว่าการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร สุขเกษม (2550, น. 5) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการอ่าน มีดังนี้ 1) การอ่านเพื่อความบันเทิงใจหรือพักผ่อน 2) การอ่านเพื่อหาความรู้ ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานของการอ่านและต้องอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง มีการบันทึกไว้และบางที่ต้องอาศัยการท่องจำด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา รูปสี และคณะ (2550) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมและความสนใจในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการอ่านหนังสือที่ไม่ใช่ตำราเรียนแตกต่างกันในเรื่องความสนใจในการอ่านเพื่อต้องการหาความรู้เพิ่มเติม จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อการอ่านของนักเรียนมาก ไม่ว่าจะเป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์หรือสื่อทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตซึ่งมักจะใช้ในทางที่ผิด ส่วนใหญ่จะใช้ในการเล่นเกมมากกว่าที่จะใช้ในการหาข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน

2. ปัจจัยด้านครอบครัว โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญในการส่งเสริมการอ่าน เด็กที่มาจากครอบครัวที่รักการอ่าน อ่านหนังสือเป็นประจำ และรู้คุณค่าของการอ่าน จะมีความรอบรู้ ความชำนาญมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่สนใจการอ่าน ไม่เคยพูดถึงเรื่องราวและสิ่งต่าง ๆ ที่ได้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 2-3) ที่กล่าวว่า บ้านหรือครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการสร้างนิสัยรักการอ่าน เช่น เล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือให้ลูกฟัง การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นสิ่งที่ควรกระทำและทำอย่างมีขั้นตอน โดยเริ่มจากพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก โดยจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กไว้ที่บ้าน สนทนาเรื่องหนังสือกับเด็ก สอนและกระตุ้นให้สมาชิกในบ้านรู้จักหาคำตอบจากหนังสือ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ รอดสูงเนิน (2557) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านหนังสือ และแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ด้านครอบครัวหรือผู้ปกครอง ดังนี้ สนับสนุนทุนทรัพย์ในการซื้อหนังสือมาอ่าน อ่านหนังสือให้เป็นแบบอย่าง อ่านหนังสือไปพร้อม ๆ กับบุตรหลานและอ่านหนังสือแบบเดียวกันที่เด็กอ่าน ต้องรู้ว่าเด็กสนใจหรือชอบอ่านหนังสือแบบไหน และทำบรรยากาศที่บ้านให้เหมือนร้านหนังสือหรือพาไปซื้อหนังสือ

3. ปัจจัยด้านโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในประเด็นที่พบจากผลการวิจัย ดังนี้ นักเรียนยังต้องการการสนับสนุนการอ่านจากโรงเรียนเรียน โรงเรียนจำเป็นต้องมีห้องสมุดที่น่าสนใจ น่าเข้าไปอ่านหนังสือ ครูและบรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ ทำให้เด็กอยากเข้าไปอ่านหนังสือ

และร่วมกิจกรรมการอ่าน เช่น การเล่านิทาน การจัดนิทรรศการ แข่งขันตอบปัญหา เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเป็นสถาบันการสอนที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ สมุนทา ฤกษ์สง่า (2551, น. 22) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน จำนวนหนังสือ ประเภทหนังสือ และการสนับสนุนของครูจะมีอิทธิพลดึงดูดความสนใจของเด็กเข้าไปสู่การอ่านได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยุทธ รอดสูงเนิน (2557) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านหนังสือและแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือของผู้เรียน ระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ด้านสถานศึกษามีดังนี้ จัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ครูต้องเป็นแบบอย่างโดยอ่านหนังสือด้วยกันกับนักเรียน บูรณาการให้การอ่านเข้าไปอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น เปิดภาพยนตร์ การแสดงละคร และเชื่อมโยงเนื้อหาระหว่างหนังสืออ่านเล่นกับวิชาเรียน ทำให้บรรยากาศการเรียนให้มีสีสันมีความสนุกสนานเพลิดเพลินและยังได้ความรู้ และสำรวจความต้องการของนักเรียน แล้วจัดมุมนักอ่านหรือมุมหนังสือตามที่เด็กสนใจซึ่งหนังสือจะต้องมีรูปลักษณ์สวยงามน่ารักมีความสนุก และอ่านง่าย

4. ปัจจัยด้านเพื่อน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในประเด็นที่พบจากผลการวิจัย ดังนี้ เพื่อนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการอ่านของนักเรียน เนื่องจากวัยเรียนจะให้ความสำคัญและเชื่อเพื่อนมากกว่าครอบครัวหรือครู ปัจจัยที่จะส่งเสริมสนับสนุนการอ่านจากเพื่อนเช่น ถ้ามีเวลาว่างเพื่อนจะชวนไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดเป็นประจำ หรือเพื่อนจะแนะนำหนังสือใหม่ ๆ ให้อ่านอยู่เสมอ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นวัยที่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อน มากกว่าผู้ปกครอง หรือครู ดังนั้นนักเรียนที่มีเพื่อนรักการอ่าน ย่อมมีพฤติกรรมการอ่านที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531, น. 141-143) กล่าวว่า แรงจูงใจที่จะทำให้เด็กอ่าน มีทั้งแรงจูงใจจากภายในและภายนอก แรงจูงใจจากภายในเกิดขึ้นจากการค้นพบคุณค่าของการอ่านด้วยตัวเอง แรงจูงใจภายนอกได้มาจากการส่งเสริมของพ่อแม่ ครู อาจารย์ หรือเพื่อน ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหญิง มงคลธง (2558) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่สนับสนุนการอ่าน และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สนับสนุนการอ่านกับพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการอ่านของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านของนักศึกษาในแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน คือ เพื่อน ห้องสมุด สถาบันการศึกษา และสื่อการอ่าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการเก็บข้อมูลด้วยตนเองของผู้วิจัย สังเกตเห็นว่านักเรียนบางคนไม่สามารถอ่าน และทำความเข้าใจข้อคำถามได้ ต้องใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น โรงเรียน ครอบครัว เพื่อน และผู้ที่มีความเกี่ยวข้องควรช่วยพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการอ่านของผู้เรียนให้มีพฤติกรรมการอ่านที่ดีขึ้น เช่น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมชุมนุมรักการอ่าน โดยให้นักเรียนที่อ่านหนังสือได้คล่องแล้ว เข้ามาช่วยเพื่อนที่ยังไม่หนังสือไม่คล่อง ครอบครัวควรจัดมุมหนังสือให้กับลูก เป็นต้น

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นอื่น หรือเขตพื้นที่อื่น

2. ควรศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนโดยจำแนกตามตัวแปรต้นอื่น ๆ เช่น ขนาดของโรงเรียน การเลี้ยงดูจากพ่อ แม่ หรือญาติผู้ใหญ่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กาญจนา รูปสี และคณะ. (2550). *การศึกษาพฤติกรรมและความสนใจในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- ดวงพร พวงเพชร. (2541). *การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.*
- ดาร์รัตน์ อุทัยพยัคฆ์. (2555). *พฤติกรรมกรรมการอ่านในเด็กปฐมวัย (Online)*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/452264>
- ธาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์. (2550). *พฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนในกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรยุทธ รอดสูงเนิน. (2557). *พฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือและแนวทางส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือ ของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษาประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพมหานคร : สุริยวัฒนาสาส์น.
- ประเสริฐ บุญเรือง. (2555). *คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยวันละ 8 บรรทัด (Online)*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.mcot.net/site/content?id=504c95290b01da3331000002>
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา.*
- สมหญิง มงคลธง. (2558). *พฤติกรรมกรรมการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. (2559). *รายงานผลการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET 2558*. นครราชสีมา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *ข้อมูลสถิติการอ่านหนังสือของคนไทย (Online)*. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2558, จาก www.nso.go.th
- สำลี รักสุทธี. (2553). *สอนอย่างไรให้เด็กอ่านออกเขียนได้*. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาการศึกษา.
- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). *การส่งเสริมการอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สุประวีณ น่วมเศรษฐี. (2549). *เอกสารประกอบการสอนในรายวิชา 0100201 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น*. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุนทรา ฤกษ์สง่า. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
กรุงเทพมหานคร.

อัมพร สุขเกษม. (2550). การอ่านหนังสือ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุดม เพชรสังหาร. (2555). ทำไมเด็กไทยจึงไม่ชอบอ่านหนังสือ (Online). สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2559,
จาก <http://www.inetfoundation.or.th/news.php?act=show&id=98>

ผู้เขียนบทความ

นาย จักรพันธ์ หลงสุข

นักศึกษาระดับปริญญาโท
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
E-mail: jakkaphun17@gmail. Com
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิรินาถ จงกลกลาง